

โรงเรียนนฤมลทิน ธนบุรี

มีวินัย ใฝ่อาสา เพาะต้นกล้าคุณธรรม

๑๑ ความเป็นไปในปัจจุบัน ทำให้เราไม่สามารถสอนเด็กๆ แค่เรื่องวิชาการ อย่างเดียวได้อีกต่อไป เพราะไม่สามารถตอบโจทย์ปัญหาของสังคม สังคมทุกวันนี้ ต้องการ ผู้ใหญ่ที่มีความรู้และมีคุณธรรม ถ้าเด็กคิดถึงแต่ตัวเอง ไม่คิดถึงพ่อแม่ คนรอบข้าง หรือ สังคม เขาก็จะรักแต่ตัวเอง ทำให้ขาดความเป็นมนุษย์ที่แท้ ๑๑

อาจารย์มาณวิกา สงวนวงศ์
ผู้อำนวยการโรงเรียนนฤมลทิน ธนบุรี

นี่คือแรงบันดาลใจสำคัญ ที่ทำให้ อาจารย์มาณวิกา สงวนวงศ์ ผู้อำนวยการ โรงเรียนนฤมลทิน ธนบุรี โรงเรียนเอกชน ที่เปิดการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับเตรียม อนุบาล ถึงระดับประถมศึกษาปีที่ 6 อยาก ปรับเปลี่ยนและสร้างเสริมคุณลักษณะของ นักเรียนในโรงเรียนเอกชนแห่งนี้ ซึ่งส่วนใหญ่ เป็นเด็กที่ครอบครัวมีความพร้อม ให้สามารถ เป็นคนดีเพื่อช่วยพัฒนาชาติบ้านเมืองต่อไป

ด้วยความที่อาจารย์มาณวิกาเคยศึกษา ที่โรงเรียนมาแตร์เดอี ซึ่งสอนให้รักเพื่อน มนุษย์ตามความเชื่อทางศาสนาคริสต์นิกาย คาทอลิก บวกกับความเป็นนักกิจกรรม มาตั้งแต่สมัยเรียนมหาวิทยาลัย ทำให้เธอ เล็งเห็นว่าการจะสอนเรื่องคุณธรรมจริยธรรม ให้นักเรียนวัยประถม ไม่น่าจะใช่การเข้าวัด ฟังธรรม นั่งสมาธิ แต่น่าจะเป็นการแปร เปลี่ยน “กิจกรรม” ทุกอย่างในชีวิตประจำวัน ของเด็ก ให้กลายเป็นการฝึกฝนเรื่องคุณธรรม ผ่านการปฏิบัติ โดยมีคุณครู พ่อแม่ ชุมชน คอยให้กำลังใจและเสริมแรงด้านบวก โดย คุณธรรมพื้นฐานที่จะช่วยสร้างเด็กให้เป็นคน ดีของที่นี่ คือความมีวินัย และจิตอาสาแน่นอน

๑๑ เมื่อเป็นคนดีแล้ว
การเป็นคนเก่ง
จึงไม่ใช่เรื่องยาก ๑๑

แปล “กิจกรรม” ให้กลายเป็นคุณธรรม

โรงเรียนนฤมลทิน ธนบุรี มีปณิธานในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาบนหลักคุณธรรม (Intellectual Development on the basis of Morality) มาตั้งแต่ต้น กระบวนการที่สำคัญของโรงเรียนนี้ คือ การบูรณาการคุณธรรมและจริยธรรมในระบบการเรียนการสอนปกติ รวมถึงการเข้าร่วมโครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม กับศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) เพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน บนพื้นฐานความเชื่อที่ว่า **“ตัวอย่างที่ดีมีค่ากว่าคำสอน”**

ก้าวแรก เริ่มจากการเข้าร่วมโครงการวิจัยสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของเยาวชนไทย มีการทำกิจกรรมปิววาจา เพื่อแก้ไขปัญหาเด็กพูดไม่มีหางเสียง พูดไม่ไพเราะติดแบบอย่างภาษาจากการ์ตูนญี่ปุ่น ตัดภาพยนตร์เกาหลี โดยมีกลุ่มเป้าหมายเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โดยเฉพาะนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ถือเป็นกลุ่มเป้าหมายหลัก

กระบวนการเรียนรู้ เกิดขึ้นโดยครูร่วมกันคิดกับนักเรียนตั้งเป็นชมรม และเลือกครูเป็นที่ปรึกษา ส่วนกิจกรรมและการรณรงค์ให้เด็กๆ ร่วมกันคิดและลงมือด้วยตนเอง ซึ่งได้ออกมาเป็นกิจกรรมที่สร้างสรรค์หลายกิจกรรม เช่น การเขียนบัตรคำคำที่

ไพเราะเป็นที่คั่นหนังสือ เพื่อเดินแจกเพื่อนในโรงเรียนให้เกิดความใส่ใจในการใช้คำพูด หรือการทำละครเชิงคุณธรรมมานำเสนอในช่วงพักรับประทานอาหารกลางวัน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ปรับพฤติกรรมผ่านการดูละคร สำหรับกิจกรรมที่เน้นเรื่องความมีวินัยอย่างชัดเจน คือ **“ข้าวหมดจานหนูทำได้”** ทำให้เด็กสามารถรับผิดชอบการรับประทานอาหารของตนเองโดยไม่เหลือเป็นเศษอาหาร เป็นการสร้างความรับผิดชอบ ความมีวินัยต่อตนเอง และการคิดถึงผู้อื่น

รวมถึงโครงการ **“ธงเขียวเชิดชูวินัย”** ที่มีกระบวนการในการจัดทำเริ่มจากคุณครูในฝ่ายปกครองช่วยกันออกแบบวิธีการ และการให้คะแนน เพื่อปรับปรุงการมาโรงเรียนสาย การไม่ส่งงาน รวมถึงวินัยในการเข้าแถว โดยทางโรงเรียนจะมอบธงเขียวให้กับห้องเรียนที่มีระเบียบวินัยมากที่สุด

โครงการนี้ประสบความสำเร็จ และกลายเป็นโครงการที่มีความยั่งยืน เพราะกระตุ้นให้เด็กสนุกที่จะทำ ทุกวันจันทร์ต้นเดือน เด็กๆ จะรอลุ้นว่าห้องของตัวเองจะได้ธงเขียวหรือไม่ และการจะได้ธงเขียวนั้นหมายถึงทุกคนในห้องต้องร่วมแรงร่วมใจกันทำ เป็นการสร้างพลังสามัคคีได้อีกด้วย

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าโครงการจะดีและน่าสนใจมากแค่ไหน แต่หากทำเป็นประจำนานๆ เข้า เด็กๆ ก็จะทำให้เกิดความเบื่อหน่าย

ดังนั้นคุณครูจึงต้องหากลยุทธ์ในการสร้างความน่าสนใจในกิจกรรมต่างๆ เช่น แทนที่จะให้สติกเกอร์รูปดาวเป็นรางวัล ก็อาจเปลี่ยนเป็นรูปดอกไม้ หรือตัวการ์ตูนต่างๆ หรืออาจเปลี่ยนรางวัลเป็นสิ่งอื่นๆ แทน

“เขียน เขียน เขียน...สร้างคุณธรม นำชีวิต”

แรกเริ่ม เมื่อตั้งต้นจะทำโครงการที่เกี่ยวกับการสร้างเสริมคุณธรรม โรงเรียนเอกชนแห่งนี้ ได้รับโอกาสที่ดีจากศูนย์คุณธรรมให้ไปศึกษาดูงานที่มูลนิธิพุทธฉือจี้ได้วัน หลังจากนั้นก็ทีมคุณครูก็ร่วมเวิร์คชอปกับศูนย์คุณธรรมเพื่อคิดโครงการ

ความน่าสนใจของโรงเรียนนฤมลทินธนบุรี คือ เมื่อส่งตัวแทนไปศึกษาดูงานที่ไหนหรือรับฟังคำแนะนำจากผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว ทีมครู นักเรียนจะช่วยกันคิดโครงการใหม่ๆ สะท้อนถึงการเอาใจใส่ ตั้งใจอย่างเต็มที่ โดยมีเป้าหมายที่สำคัญคือ อยากให้เด็กๆ เป็นคนที่มีวินัยและใช้การมีวินัยในการพัฒนาตนเองให้เป็นคนเก่ง คนดีที่มีจิตอาสาอยากช่วยเหลือสังคมตามศักยภาพของตัวเองต่อไป

“เราไปดูงานที่มูลนิธิพุทธฉือจี้มา ก็ได้ไอเดียมาคิดโครงการ และได้ฟังอาจารย์นราทิพย์ พุ่มทรัพย์ (ผู้อำนวยการศูนย์คุณธรรมในขณะนั้น) เล่าให้ฟังว่าเด็ก

เวียดนามมีการบ้าน 5 ข้อ ที่ใส่ใจกับผู้คนรอบข้าง เรื่องราวรอบตัว เรื่องราวรอบโลก เราก็ได้แรงบันดาลใจ คิดเป็นโครงการสปา (SPA: Student & Parent Assignment) ขึ้นมา เป็นโครงการที่ให้นักเรียนและผู้ปกครองได้ทำการบ้านร่วมกัน โดยสอนให้เด็กอ่านข่าว เลือกข่าวที่น่าสนใจ แล้วเขียนมาส่งคุณครูในวันจันทร์ SPA ของใครน่าสนใจเราก็คัดเลือกมาให้เด็กอ่านหน้าเสาธง เด็กๆ ก็จะมีวาทะหรือร้อยอยากมาเขียนอ่าน ก็จะตั้งใจเขียนกิจกรรมนี้นอกจากเด็กๆ จะได้ฝึกการเขียนฝึกจับใจความสำคัญ ยังทำให้เป็นคนรู้จักกว้างรู้รอบ รู้เท่าทันข้อมูลข่าวสาร คิดวิเคราะห์เป็นอีกด้วย” ผู้อำนวยการโรงเรียนกล่าว

กิจกรรมการเขียนยังไม่หมดเท่านั้น เพราะนักเรียนที่นี้ทุกคนจะมีสมุดสมาร์ทคิดส์ (Smart Kids) เป็นของตัวเอง ซึ่งปลูกฝังเรื่องจิตอาสาอย่างเหนียวแน่น รวมถึงคุณธรรมด้านอื่นๆ เช่น ซื่อสัตย์ รับผิดชอบ พอเพียง รักและรับใช้อันเป็นคุณธรรมหลักของโรงเรียนแห่งนี้ และการฝึกทักษะการเขียนบันทึกยังช่วยตอบโจทย์ปัญหาเด็กไทยเขียนภาษาไทยไม่ถูกต้อง เพราะติดการใช้ภาษาในโลกออนไลน์ได้อีกด้วย

ใน 1 ปีการศึกษา นักเรียนโรงเรียนนฤมลทิน ธนบุรี ต้องบันทึกกิจกรรมต่างๆ

ที่ทำลงในสมุดเล่มนี้ โดยมีพ่อแม่ลงนามเพื่อรับทราบทุกกิจกรรม และทุกครั้งที่ทำงานต่างๆ เด็กๆ ต้องมานั่งสรุปหรือไตร่ตรอง(Reflection) ว่าได้อะไร เห็นอะไร เรียนรู้อะไร เป็นการสอนถอดองค์ความรู้ในสิ่งที่ทำตั้งแต่ยังเล็ก

กิจกรรมที่บันทึก เช่น การจดบันทึก มอร์นิงทอล์ค (Morning Talk) ของผู้อำนวยการทุกวันจันทร์ หรือหากไปเข้าค่าย ลูกเสือ เนตรนารี ก็ต้องระบุว่าเข้าร่วมที่ฐานฐานอะไรบ้าง และได้เรียนรู้เรื่องอะไร การแสดงออกถึงความกตัญญูที่ที่บ้านเป็นเรื่องอะไร อะไรที่อยากทำบ้าง ทำไมจึงอยากทำ โดยสมุดสมาร์ทคิดส์นี้จะสามารถเป็นสมุดที่คุณครูใช้สำหรับประเมินความใฝ่รู้ของนักเรียน รวมถึงยังสามารถเห็นพัฒนาการด้านการเขียนอีกด้วย

อีกกิจกรรมที่ช่วยกระตุ้นการทำความดีคือ ให้นักเรียนแต่ละคนรับสติ๊กเกอร์ความดีที่เป็นรางวัลเมื่อทำดีบางอย่างแล้วแปะสติ๊กเกอร์บนบอร์ดขนาดใหญ่ภายในห้องเรียน ทุกคนในชั้นเรียนจะได้เห็นว่าเพื่อนทำความดีอะไรบ้าง ทำให้ทุกคนอยากทำความดีให้เหมือนกับเพื่อนๆ ที่สำคัญคนที่ทำความดีได้รอบด้าน และทำคะแนนได้สูงสุดในแต่ละชั้นปีก็จะได้รับเสื้อเด็กดี (เสื้อสีฟ้า) ใส่มาโรงเรียน นับเป็นกลวิธีในการเผยแพร่ความดีและชื่นชมคนดีที่เรียบง่ายและได้ผลดี

อุปสรรคและปัจจัยแห่งความสำเร็จ

อย่างไรก็ตาม อุปสรรคปัญหาที่สำคัญระหว่างการทำโครงการด้านคุณธรรม คือ ความไม่คุ้นเคย ไม่เคยทำ ต้องลองผิดลองถูกของครูบาอาจารย์และบุคลากร ซึ่งมีการแก้ปัญหาด้วยการนำวิทยากรมาให้ความรู้ในการทำกิจกรรมต่างๆ เพื่อเพิ่มพูนความรู้และมาช่วยสร้างแรงบันดาลใจ

กว่า 10 ปีของการทำโครงการคุณธรรม ทุกวันนี้นอกจากนักเรียนนฤมลทิน จะมีระเบียบวินัย มีจิตอาสาที่มาจากใจแล้ว ผลการเรียนยังดีขึ้น สามารถสอบโอเน็ตได้คะแนนในระดับที่สูง ดังนั้นจึงเห็นได้ว่า เมื่อเป็นคนดีแล้ว การเป็นคนเก่งจึงไม่ใช่เรื่องยาก

นับว่าปัจจัยความสำเร็จของโรงเรียนเอกชนแห่งนี้ เริ่มมาจากผู้บริหาร ครู นักเรียน และผู้ปกครองที่ร่วมใจทำงานเป็นหนึ่งเดียวกัน ซึ่งหากจะว่าไปแล้วก็มีผลกระทบกันเป็นลูกโซ่ เพราะหากนักเรียนมีวินัย มีจิตอาสา คุณครูก็จะได้เด็กที่ตั้งใจเรียน ไม่ต้องเหน็ดเหนื่อยกับการสอน พ่อแม่ผู้ปกครองก็ได้ลูกหลานที่ทั้งเรียนเก่งและมีอุปนิสัยที่ดี ส่วนโรงเรียนเองก็ได้รับชื่อเสียง ผู้ปกครองส่งลูกหลานมาเรียน ทั้งหมดนี้คือคุณค่าที่หากทุกฝ่ายร่วมแรงร่วมใจกันบ่มสร้างให้เกิดขึ้นในตัวเยาวชนของชาติ เราก็จะได้คนคุณภาพที่มาช่วยพัฒนาประเทศชาติบ้านเมืองต่อไปอย่างแน่นอน